

Etkinlikler - Özetler

On dokuzuncu Yüzyıl Ortalarında Avrupa ve Osmanlı İmparatorluğu

Çağlar Keyder

On dokuzuncu yüzyılda yaşanan küreselleşme süreciyle günümüzdeki küreselleşme süreci arasındaki paralellikler son derece ilginçtir. Bu iki süreç arasındaki başlıca fark, 150 yıl önce Osmanlı İmparatorluğu'nun modern bir devlet olma yönünde reformlar yapmış olmasıdır. "Modern bir devlet", doğal olarak bir bölgeyi yönetmek ve bu bölgenin her noktasında eşit bir hakimiyet sağlama çabasında olacaktır. Oysa, ekonomik entegrasyon yönünde etkili olan güçler farklılaşmayla sonuçlanacak bir yönde ilerliyordu. İmparatorluğun heterojen yapısı, genellikle etnik kökene dayalı ve eşit olmayan bir gelişme yönünde merkezkaççı eğilimler yarattı. İmparatorluk dahilindeki çeşitli grupların bu proje etrafında birleşmesi ve tüm bu çabaların sonunda başarıya ulaşması, söz konusu eğilimlerin modernleştirici bir devlet çerçevesi içinde ne derece yer aldığına bağlıydı.

Ekonomik entegrasyon güçleriyle siyasi modernleşme güçleri arasındaki diyalektik ilişki, iç ile dış arasındaki bir gerilime indirgenemez. Hem içerdeki hem de dışardaki aktörler çeşitli senaryolar üreterek bu mücadeleyi Avrupa arenasına taşıdılar. Bu çalışmada, bu güçler alanının izleyebileceği alternatif yollar tanımlanıyor ve bu seçeneklerden bazılarının artık bir seçenek olmaktan çıktığı anlarda ortaya çıkan önemli karar anlarına işaret edilmeye çalışılıyor.